

NGÔN NGỮ VÀ VĂN HÓA

YẾU TỐ MÀU SẮC TRONG THỊ TRƯỜNG CHỨNG KHOÁN VIỆT NAM VÕ THỊ HÀ LIÊN*

TÓM TẮT: Thị trường chứng khoán là một phần quan trọng trong nền kinh tế, nơi các chứng khoán (như cổ phiếu, trái phiếu) được mua bán giữa các nhà đầu tư. Thị trường này giúp huy động vốn cho doanh nghiệp và tạo cơ hội cho nhà đầu tư kiếm lời thông qua việc nắm giữ và giao dịch chứng khoán.

Màu sắc trong thị trường cổ phiếu có vai trò quan trọng trong việc thể hiện tình trạng và xu hướng của thị trường trong một khoảng thời gian nhất định. Các màu sắc này chủ yếu được sử dụng trong đồ thị và chỉ số để biểu thị sự thay đổi về giá của cổ phiếu và các chỉ số thị trường.

Hiểu về màu sắc trong thị trường chứng khoán, kết hợp ý nghĩa văn hoá của màu sắc trong văn hoá và thị trường chứng khoán, sẽ giúp chúng ta có cái nhìn thú vị về thị trường chứng khoán, một nội dung có vẻ chỉ phù hợp với những nhà kinh tế, hơn là những nhà nghiên cứu về ngôn ngữ và văn hoá.

TỪ KHÓA: yếu tố màu sắc; thị trường chứng khoán; văn hoá; kinh tế, xu hướng thị trường.

NHẬN BÀI: 22/01/2025.

BIÊN TẬP-CHỈNH SỬA-DUYỆT ĐĂNG: 06/11/2025

1. Đặt vấn đề

Việc sử dụng màu sắc trong giao dịch chứng khoán có thể được bắt nguồn từ cuối thế kỉ 19, khi các thị trường chứng khoán bắt đầu trở nên phổ biến và phát triển. Trước đây, việc giao dịch chứng khoán chủ yếu diễn ra trên sàn giao dịch truyền thống, nơi các nhà môi giới và nhà đầu tư trao đổi thông tin và giao dịch thông qua giấy tờ hoặc bảng điện tử.

Vào thế kỉ 19, tại các sàn chứng khoán, thông tin về giá cổ phiếu và các chỉ số tài chính thường được ghi chú bằng tay trên các bảng đen. Tuy nhiên, thông tin này thường chỉ mang tính chất tĩnh và không có sự phân biệt rõ ràng về mức độ thay đổi. Để giúp các nhà đầu tư dễ dàng nhận diện các xu hướng, các nhà môi giới đã bắt đầu sử dụng màu sắc (chủ yếu là màu đỏ và xanh) để chỉ ra sự thay đổi của cổ phiếu. Cuối thế kỉ 20 và đầu thế kỉ 21, sự phát triển của công nghệ thông tin và máy tính đã cho phép việc hiển thị thông tin về thị trường chứng khoán trở nên nhanh chóng và chính xác hơn. Các màn hình máy tính, bảng điện tử và các hệ thống giao dịch trực tuyến bắt đầu sử dụng màu sắc để hiển thị sự biến động của giá cổ phiếu và các chỉ số quan trọng một cách trực quan.

Sự phát triển của công nghệ đã giúp các thị trường chứng khoán áp dụng màu sắc một cách có hệ thống và hiệu quả hơn. Màu sắc trong thị trường chứng khoán thường được sử dụng để phản ánh biến động giá và tình trạng thị trường. Hiểu về các yếu tố màu sắc, chúng ta phần nào hiểu về các biến động giá, cũng như tình hình phát triển của một doanh nghiệp, một ngành nghề, thậm chí là hiểu về sự vận hành của nền kinh tế trong và ngoài nước

2. Nội dung

2.1. Ý nghĩa biểu tượng của màu sắc trong giao dịch trên thị trường chứng khoán

Màu đỏ: Màu đỏ đã trở thành màu tiêu chuẩn để thể hiện sự giảm giá hoặc thua lỗ trong thị trường chứng khoán. Màu đỏ gắn liền với sự sụt giảm giá trị, được sử dụng để cảnh báo nhà đầu tư về các cổ phiếu hoặc chỉ số đang bị giảm mạnh. Điều này phản ánh một sự liên tưởng trực quan với nguy hiểm hoặc cảnh báo.

Ví dụ: Biểu đồ về 3 chỉ số thị trường VN-Index; HNX index; VS 100 vào cuối quý 3 năm 2024. Thông qua sắc đỏ rực rỡ này, chúng ta thấy rằng thị trường chứng khoán vào giai đoạn này, thị

*Trường Đại học Ngoại ngữ, Đại học Đà Nẵng; Email: vothihalien@gmail.com

trường đang đi xuống, giá cổ phiếu xuống thấp hơn thời điểm trước đó, số lượt mua cổ phiếu tăng.

Màu xanh lá: Màu xanh lá thường được sử dụng để chỉ ra tăng trưởng hoặc lợi nhuận. Khi giá cổ phiếu hoặc chỉ số tăng, nó thường được hiển thị bằng màu xanh lá cây hoặc xanh dương. Màu xanh lá thể hiện sự ổn định, an toàn và sự tăng trưởng trong đầu tư, làm cho nhà đầu tư cảm thấy tự tin hơn.

Ví dụ: Thị trường ngành xăng dầu Việt Nam vào quý 3, năm 2024. Thông qua sắc xanh, các nhà đầu tư các mã cổ phiếu ngành xăng dầu khá tự tin với những cổ phiếu mình nắm giữ, bởi giá trị cổ phiếu có xu hướng tăng nhẹ.

Màu vàng và cam: Màu vàng và cam thường được sử dụng để chỉ các biến động nhẹ, không có sự thay đổi lớn trong giá trị cổ phiếu hoặc chỉ số. Đây là những màu sắc có thể được sử dụng trong các thông báo hoặc trong các cảnh báo nhẹ, không nghiêm trọng.

Ví dụ: Thị trường vàng vào quý 3, năm 2024. Các doanh nghiệp vàng có một năm đầy biến động vào quý 1, quý 2, và đầu quý 3, nhưng vào cuối quý 3 chúng ta thấy rằng, sắc cam nổi bật giúp chúng ta hiểu ra rằng giai đoạn quý 3, giá vàng không có sự biến động nhiều, cơ bản đi ngang, điều này giúp các nhà đầu tư yên tâm hơn khi nắm bắt các cổ phiếu

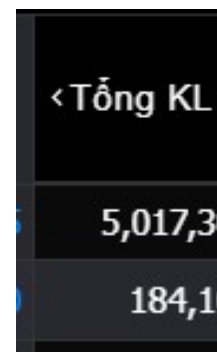
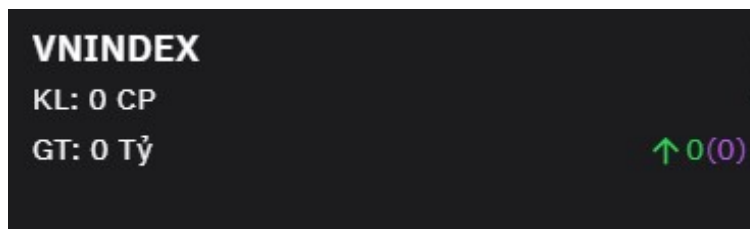
Màu xám: Màu xám đôi khi được dùng để chỉ các sự kiện không có biến động lớn hoặc không xác định, hoặc có thể thể hiện rằng một cổ phiếu hoặc chỉ số chưa được cập nhật dữ liệu trong thời gian thực. Thông thường màu xám hầu rất hiếm khi xuất hiện trên bảng điện tử của thị trường chứng khoán. Điều này chứng minh rằng thị trường luôn thay đổi, dù tỉ lệ bán và mua cao hay thấp.

Màu trắng: Trong phân tích kỹ thuật, màu trắng cũng có thể được dùng trong các dạng đồ thị khác để đại diện cho sự không thay đổi hoặc sự tạm dừng. Một phiên giao dịch không có nhiều thay đổi về giá hoặc giao dịch có thể được thể hiện bằng màu trắng, cho thấy một thị trường không có sự biến động mạnh.

Điều này tương đồng trong ý nghĩa của màu xám. Tuy nhiên trong khi màu xám đang chờ suất dự bị để lên thị trường, thì màu trắng đã có mặt trên bảng điện tử, với hi vọng được tham gia trận chiến bán mua.

Ngoài ra màu trắng còn thể hiện tổng khối lượng cổ phiếu đang tồn tại trên thị trường của các doanh nghiệp. Các nhà đầu tư có thể nắm được tổng số lượng cổ phiếu đang được giao dịch trên thị trường.

Ví dụ: Sau 15:00 chiều hàng ngày, các sàn đóng cửa, không giao dịch, cơ bản về Khối lượng, giá trị, tên gọi đều chuyển sang màu trắng. Trong phiên giao dịch tổng khối lượng cổ phiếu được giao dịch cũng được hiển thị bằng màu trắng.

Màu tím: Màu tím có thể mang ý nghĩa của sự nổi bật, khác biệt hoặc đặc biệt. Trong thị trường chứng khoán Việt, màu tím thường thể hiện mức giá trần (Đây là mức giá cao nhất mà một cổ phiếu có thể được giao dịch trong một ngày). Điều này nhằm kiểm soát sự biến động giá quá mạnh và tránh hiện tượng đầu cơ thái quá, bảo vệ lợi ích của nhà đầu tư. Điều này thể hiện sự công bằng, tính kiểm soát của màu tím trong thị trường chứng khoán.

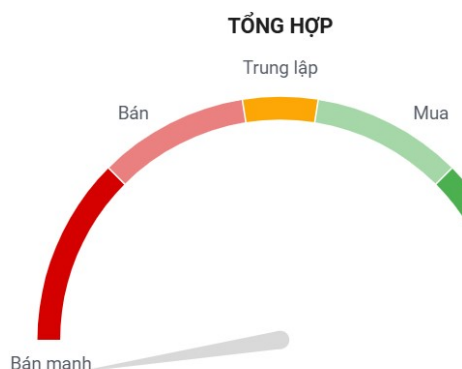
Màu xanh lam: Theo nghiên cứu tâm lý học màu sắc, màu xanh lam có tác dụng làm giảm căng thẳng, tạo ra một không gian yên bình và thư giãn. Trong thị trường chứng khoán, màu xanh lam thường dùng để thể hiện mức giá sàn (Giá sàn là một phần trong hệ thống hạn chế giao dịch mà các sàn chứng khoán áp dụng để giảm thiểu sự biến động giá cực đoan). Nếu nhà đầu tư không quá đặt nặng vấn đề mua bằng được một cổ phiếu nào đó, có thể đặt lệnh theo giá gần với giá sàn. Thể hiện sự bình tĩnh, không căng thẳng trong giao dịch của các nhà đầu tư. Màu xanh trong thị trường chứng khoán cũng có tác dụng làm dịu đi cảm giác căng thẳng khi theo dõi các chỉ số tài chính.

Ví dụ: Trong một bảng nhỏ thị trường chứng khoán dưới đây, dựa vào màu sắc, chúng ta sẽ hiểu rằng mã cổ phiếu đang giảm giá là mã AAA (CTCP Nhựa An Phát Xanh), mã cổ phiếu đang tăng giá là AAM (CTCP Thủy sản MeKong), trong đó giá trần lần lượt của AAA và AAM là 9.35 và 7.39, giá sàn lần lượt của AAA và AAM là 9.13 và 6.13, giá trung bình lần lượt của AAA và AAM lần lượt là 8.74 và 6.91.

Nếu theo dõi thị trường chứng khoán qua các phân tích, hoặc các con số đơn giản, khó tránh khiến các nhà đầu tư mệt mỏi, nhàm chán. Chỉ bằng một vài màu sắc trực quan, các con số, giá trị cao thấp được tiếp nhận một cách nhanh chóng.

Mã	TC	Trần
AAA	8.74	9.35

Ngoài các yếu tố trên, màu sắc còn thể hiện trong số lượng bán mua trong thị trường chứng khoán. Trong đó, màu đỏ đậm thể hiện sự bán mạnh, màu hồng nhạt thể hiện sức bán trung bình, màu cam thể hiện tỉ lệ bán mua cân bằng, màu xanh lá đậm thể hiện sức mua mạnh, và màu xanh lá nhẹ thể hiện sức mua trung bình. Tuy nhiên sức mua này và giá trị cổ phiếu cao thấp lại là sự đối lập với nhau.

Điều này khẳng định tác dụng ý nghĩa thực tiễn của màu sắc trong thị trường chứng khoán.

2.2. Một số thuật ngữ thường dùng trong thị trường chứng khoán liên quan đến màu sắc

Màu xanh hy vọng. (The Green of Hope): Màu xanh lá cây là biểu tượng của sự tăng trưởng và lạc quan, phản ánh sự phục hồi hay tiềm năng tăng trưởng trong cổ phiếu. Câu nói này mô tả tâm lý thị trường lạc quan và kì vọng vào sự thăng tiến của giá cổ phiếu.

Ví dụ: "Cổ phiếu của công ty này đang mang màu xanh của hi vọng, vì nó liên tục đạt mức tăng trưởng ấn tượng trong suốt tháng qua."

Màu đỏ thất bại (The Red of Loss): Màu đỏ tượng trưng cho sự giảm giá và thua lỗ. Câu nói này mô tả tình trạng sụt giảm mạnh trong giá cổ phiếu, gây thiệt hại cho các nhà đầu tư. Ví dụ: "Sau khi công ty công bố kết quả kinh doanh không như mong đợi, cổ phiếu của họ đã mang màu đỏ của thất bại."

Thị trường xanh lục (The Market in Green): Khi thị trường chung hoặc nhiều cổ phiếu đang có xu hướng tăng mạnh, người ta có thể nói thị trường đang ở trong màu xanh lục, tức là thị trường đang phát triển và các nhà đầu tư cảm thấy tích cực. Ví dụ: "Sau khi các chỉ số chính vượt qua mức cao kỉ lục, thị trường trong màu xanh lục đang thu hút nhiều nhà đầu tư mới."

Cổ phiếu đỏ lửa (Red Hot Stocks): Khi nói về những cổ phiếu đang rất nóng, có mức biến động cao và thu hút sự chú ý mạnh mẽ từ các nhà đầu tư, đặc biệt là khi giá cổ phiếu tăng hoặc giảm nhanh chóng. Ví dụ: "Công ty này vừa công bố một sản phẩm mới đầy hứa hẹn, khiến cổ phiếu đỏ lửa và thu hút sự chú ý từ mọi phía."

Màu vàng chờ đợi (The Yellow of Waiting): Màu vàng mang ý nghĩa trung lập, chỉ một tình huống mà cổ phiếu không có sự biến động rõ ràng, có thể là thời kỳ chờ đợi các thông tin hoặc sự kiện tác động lên giá cổ phiếu. Ví dụ: "Trong suốt mùa báo cáo tài chính, thị trường ở trong màu vàng của sự chờ đợi, khi các nhà đầu tư đang mong đợi kết quả chính thức."

Màu cam cảnh giác (The Orange of Caution): Màu cam thường được liên kết với sự cảnh giác và cẩn trọng, biểu thị một tình huống khi thị trường hoặc cổ phiếu có sự biến động nhẹ nhưng chưa đủ mạnh để gây lo ngại. Ví dụ: "Cổ phiếu này hiện tại đang có dấu hiệu tăng nhưng cũng có những màu cam của sự cảnh giác, vì có khả năng bị ảnh hưởng bởi các yếu tố không lường trước."

Cổ phiếu màu đen (Black Stocks): Màu đen có thể chỉ các cổ phiếu mang tính rủi ro cao hoặc những cổ phiếu có liên quan đến các sự kiện xấu hoặc thất bại tài chính, có thể dẫn đến thua lỗ lớn. Ví dụ: "Những cổ phiếu màu đen này đã giảm mạnh sau vụ bê bối của công ty, khiến nhà đầu tư phải gánh chịu thiệt hại nặng."

Thị trường màu xám (The Market in Grey): Màu xám thể hiện sự mơ hồ, không rõ ràng trong xu hướng thị trường. Khi thị trường không có xu hướng rõ ràng (đi lên hay đi xuống), người ta thường nói là thị trường đang trong màu xám. Ví dụ: "Hiện tại, thị trường đang có màu xám, khi không có thông tin đủ mạnh để thúc đẩy sự thay đổi lớn."

Bầu trời màu đỏ (Red Sky): Đây là một cảnh báo về sự nguy hiểm hoặc biến động mạnh mẽ trong thị trường, giống như một dấu hiệu về một cuộc khủng hoảng tiềm ẩn. Ví dụ: "Cảnh báo từ các chuyên gia cho thấy rằng nếu tiếp tục giảm sâu, thị trường có thể bước vào bầu trời màu đỏ, gây thiệt hại lớn cho nhà đầu tư."

Cổ phiếu xanh (Blue chip): Đây là các loại cổ phiếu của các những doanh nghiệp có giá trị vốn hóa thị trường lớn; Hoạt động trên phạm vi toàn cầu hoặc dẫn đầu tại thị trường nội địa; Có danh tiếng lâu đời, sản phẩm/ dịch vụ được công nhận rộng rãi; Doanh thu và lợi nhuận tăng trưởng ổn định qua các chu kỳ kinh tế. Ít bị ảnh hưởng bởi biến động kinh tế ngắn hạn. Tại Việt Nam, các công ty có chỉ số chứng khoán hàng đầu thường là top 30 công ty xuất hiện trong hệ thống VN30,...

Xanh vỏ đồ lông: Trong chứng khoán là một thành ngữ phổ biến ở Việt Nam, dùng để mô tả tình trạng chỉ số thị trường (như VN-Index, HNX-Index) tăng điểm, nhưng thực chất phần lớn cổ phiếu trên thị trường lại giảm giá. Biểu hiện tích cực trên bề mặt, tuy nhiên số lượng cổ phiếu giảm giá chiếm ưu thế so với số cổ phiếu tăng giá. Điều này ngụ ý rằng chỉ số tăng có thể không phản ánh đúng tình trạng thực tế của thị trường.

Thời điểm vàng, thời cơ vàng: Trong thị trường chứng khoán là một thuật ngữ phổ biến dùng để chỉ thời gian hoặc cơ hội lí tưởng để mua vào hoặc bán ra cổ phiếu nhằm đạt được lợi nhuận cao nhất. Đây là một thời điểm mà giá cổ phiếu hoặc chỉ số thị trường có thể chưa đạt đỉnh hoặc đáy, và các nhà đầu tư có thể tận dụng cơ hội để ra quyết định thông minh.

Đen thoi, đỏ quên đi: Là một câu nói hài hước, mang tính ẩn dụ trong giới chứng khoán, dùng để mô tả tình trạng thị trường hoặc cổ phiếu không thuận lợi, thường xuyên giảm giá, và hiếm khi có cơ hội tăng trưởng mạnh mẽ.

2.3. Sự tương đồng và khác biệt về ý nghĩa trong văn hoá và thị trường chứng khoán Việt Nam

Màu đỏ trong văn hóa Việt Nam mang ý nghĩa phong phú và đa dạng, với cả ý nghĩa tích cực và tiêu cực. Nó là màu sắc nổi bật, được sử dụng rộng rãi trong đời sống, lễ hội, tín ngưỡng và nghệ thuật.

Ý nghĩa tích cực của màu đỏ gồm: *May mắn và hạnh phúc*. Trong các dịp lễ Tết hoặc lễ cưới, màu đỏ được sử dụng rộng rãi trên bao lì xì, trang phục, và vật dụng trang trí, với mong muốn mang lại tài lộc và sự hân hoan; *Sự thịnh vượng*, trong các dịp lễ Tết hoặc lễ cưới, màu đỏ được sử dụng rộng rãi trên bao lì xì, trang phục, và vật dụng trang trí, với mong muốn mang lại tài lộc và sự hân hoan. Phong tục lì xì đầu năm với bao đỏ là lời chúc cho sự khởi đầu thuận lợi.

Ý nghĩa tích cực của màu đỏ gồm: *Báo hiệu nguy hiểm, sự khẩn trương*. Màu đỏ đôi khi gắn với tín hiệu cảnh báo, nguy hiểm hoặc điều bất thường. Chúng ta thường thấy màu đỏ xuất hiện rất nhiều trong tín hiệu đèn xe cảnh sát, xe cứu hỏa, xe cấp cứu, v.v. Ở một số khu vực có tính chất nguy hiểm, cũng thường xuất hiện các vật dụng mang màu đỏ.

Như vậy, có thể thấy ở phương diện tích cực, màu đỏ trong văn hoá và thị trường chứng khoán gần như không có sự tương đồng. Tuy nhiên ở phương diện tiêu cực, sự tương đồng thể hiện trong xu hướng khẩn trương, cảnh báo. Trong thị trường chứng khoán, đây có thể là nguy cơ, có thể là thách thức, nhưng cũng chính là sự chuẩn bị để chuyển tiếp sang làn sóng của sự tăng trưởng (Làn sóng xanh).

Màu xanh lá cây trong văn hóa Việt Nam là biểu tượng của sự sống, hi vọng, và sự hòa hợp với thiên nhiên. Đây là màu sắc tích cực, mang lại cảm giác bình yên, tươi mới và năng lượng tràn đầy. Trong mọi khía cạnh, từ tín ngưỡng, phong tục đến nghệ thuật, màu xanh lá luôn là màu sắc gắn bó sâu sắc với đời sống con người. Ý nghĩa của *màu xanh lá cây* bao gồm: *Sự bình yên và thanh thản*, màu xanh lá cây gắn liền với cảm giác nhẹ nhàng, tĩnh lặng và hòa bình. Đây là màu sắc giúp con người cảm thấy thư giãn, an nhiên trong tâm hồn; *Hi vọng*: Là màu của khởi đầu mới, xanh lá cây thường được xem là biểu tượng của hy vọng và những điều tốt đẹp sắp đến. *Sự phát triển và đổi mới*. Trong văn hóa Việt, xanh lá cây gợi lên hình ảnh của sự tiến bộ và phát triển bền vững, đặc biệt trong các lĩnh vực liên quan đến môi trường và giáo dục. Cùng với sự giao thoa về văn hoá, một số *Ý nghĩa tiêu cực của màu xanh lá cây* cũng dần xuất hiện ở Việt Nam, tuy nhiên hiện nay chưa phổ biến. Ví

dụ, Trong một số ngữ cảnh, màu xanh lá cây có thể ám chỉ sự non nớt hoặc thiếu trưởng thành. Ở phương Tây, xanh lá cây còn gắn với sự ghen tuông (green with envy), nhưng ý nghĩa này ít phổ biến ở Việt Nam. Hay ở Trung Quốc màu xanh lá cây tượng trưng cho sự lừa dối, như “绿帽子”.

Có thể thấy màu xanh lá cây trong thị trường chứng khoán về cơ bản mang màu sắc tích cực, tương đồng rất nhiều với ý nghĩa màu xanh lá cây trong văn hoá Việt Nam.

Màu vàng trong văn hóa Việt Nam mang ý nghĩa sâu sắc và đa dạng. Đây là màu của sự giàu sang, quyền lực, niềm vui và hạnh phúc.

Ý nghĩa tích cực của màu vàng bao gồm: *Giàu sang và thịnh vượng*, trong lịch sử, màu vàng thường gắn liền với quyền lực và sự cao quý. Trang phục và cung điện của vua chúa thường sử dụng màu vàng, tượng trưng cho địa vị cao nhất trong xã hội. Màu vàng cũng xuất hiện trên các đồ vật quý giá, như vàng bạc châu báu, thể hiện sự thịnh vượng và giàu có; *Tài lộc và may mắn*, trong phong tục, màu vàng thường được coi là màu của sự tài lộc. Các vật phẩm phong thủy hoặc trang trí ngày lễ như đèn lồng, hoa mai cũng thường mang màu vàng; *Hạnh phúc và sự rạng ngời*. Màu vàng được coi là màu của mặt trời, mang lại ánh sáng và sự sống, biểu thị niềm vui và hi vọng. Trong các lễ hội, màu vàng thường được sử dụng để truyền tải sự rộn ràng, phấn khởi.

Ý nghĩa tiêu cực của màu vàng gồm: *Sự chia ly và mất mát*. Trong một số trường hợp, màu vàng gắn với sự tàn phai hoặc chia xa, như hình ảnh lá vàng rụng tượng trưng cho tuổi già và sự vô thường của cuộc đời. Màu vàng cũng xuất hiện trong nghi lễ tang ở một số vùng miền, nhất là trên đồ dùng, hoa cúng hoặc đèn nến, gọi sự tiếc nuối.

Trong thị trường chứng khoán, Màu vàng và cam thường được sử dụng để chỉ các biến động nhẹ, không có sự thay đổi lớn trong giá trị cổ phiếu hoặc chỉ số. Như vậy có thể thấy sự kết nối của màu vàng trong văn hoá và thị trường chứng khoán không mạnh mẽ, ít có sự tương đồng.

Màu xám: Đây là màu trung tính, không quá nổi bật nhưng sâu lắng và gợi nhiều cảm xúc trầm lắng, phản ánh những khía cạnh cân bằng hoặc mơ hồ trong đời sống và tâm hồn con người.

Ý nghĩa tiêu cực của màu xám gồm: *Trung lập và cân bằng*, màu xám nằm giữa đen và trắng, tượng trưng cho sự trung lập, hài hòa và không thiên lệch. Trong bối cảnh xã hội, nó có thể biểu thị sự hòa bình, khả năng điều hòa các mâu thuẫn và giữ trạng thái cân bằng; *Trưởng thành và sự khôn ngoan*, màu xám thường được liên tưởng đến kinh nghiệm sống và sự trưởng thành, ví dụ như mái tóc bạc của người lớn tuổi, biểu thị sự điềm đạm, thận trọng và sâu sắc trong suy nghĩ.

Ý nghĩa tiêu cực của màu xám gồm: *Sự mờ nhạt và thiếu cảm xúc*, màu xám có thể biểu thị sự đơn điệu, nhạt nhòa hoặc thiếu sức sống. Trong cảm xúc, màu xám gợi lên sự mơ hồ, hoang mang hoặc cảm giác buồn chán. *Sự trầm mặc và cô đơn*, màu xám thường liên kết với nỗi buồn, sự cô đơn, hoặc trạng thái trầm lắng. Trời xám, mây xám thường gợi cảm giác u ám, thiếu sinh khí, và những ngày u sầu. *Mập mờ và thiếu chắc chắn*, màu xám có thể ám chỉ sự không rõ ràng, trung lập thái quá hoặc không dứt khoát trong hành động hoặc tư duy.

Trong thị trường chứng khoán, màu xám được dùng để chỉ các sự kiện không có biến động lớn hoặc không xác định, hoặc có thể thể hiện rằng một cổ phiếu hoặc chỉ số chưa được cập nhật dữ liệu trong thời gian hiện tại. Điều này cũng thể hiện được tính tương quan trong phương diện tiêu cực của màu xám như trầm mặc, lặng lẽ, mờ nhạt, thiếu sôi nổi của gam màu này.

Màu trắng trong văn hóa Việt Nam và nhiều nền văn hóa khác có ý nghĩa sâu sắc, tượng trưng cho sự trong sáng, tinh khiết, và giản dị, nhưng cũng có những tầng ý nghĩa liên quan đến tang tóc và sự chia ly. Đây là màu sắc giàu tính biểu tượng, xuất hiện trong nhiều khía cạnh đời sống, từ phong tục tập quán, tín ngưỡng đến nghệ thuật và trang phục.

Ý nghĩa tích cực của màu trắng, gồm: *Biểu tượng của sự thuần khiết*, điều này thường được thể hiện qua hình ảnh những đứa trẻ, cô dâu trong ngày cưới, hoặc những trang phục mang tính thanh cao; *Cảm giác khởi đầu*: Màu trắng là màu của tờ giấy trắng, biểu trưng cho sự khởi đầu mới mẻ, không có gì vấy bẩn hay ảnh hưởng; *Giản dị và thanh lịch*, trong văn hóa Việt Nam, màu trắng biểu hiện sự giản dị và tinh tế. Các thiết kế hoặc trang phục màu trắng thường mang lại cảm giác thanh

lịch và trang nhã; *Tượng trưng cho hòa bình*, màu trắng thường gợi ý về sự yên bình, không tranh chấp. Nó tạo ra cảm giác cân bằng và hòa hợp trong các mối quan hệ.

Ý nghĩa tiêu cực của màu trắng, gồm: *Tang tóc và sự chia ly*, trong văn hóa Việt Nam, màu trắng có liên quan mật thiết đến tang lễ. Đây là màu của khăn tang và trang phục của người chịu tang, biểu thị sự mất mát, đau buồn và sự tiễn biệt, nhắc nhở về sự vô thường của cuộc đời. *Sự trống trải và lạnh lẽo*, màu trắng đôi khi gợi lên cảm giác trống trải, thiếu sinh khí, như một không gian trắng toát, lạnh lẽo và cô đơn.

Trong thị trường chứng khoán, màu trắng cũng có thể được dùng trong các dạng đồ thị khác để đại diện cho sự không thay đổi hoặc sự tạm dừng. Điều này tương đồng với cả ý nghĩa tích cực: Sự bình yên, không tranh chấp, cũng tương đồng với ý nghĩa tiêu cực, sự tạm dừng, trống trải trong quá trình giao dịch.

Màu tím trong văn hóa Việt Nam mang ý nghĩa đa chiều, biểu thị sự thủy chung, lãng mạn, cao quý, và huyền bí, nhưng cũng có thể gợi cảm giác buồn bã hoặc cô đơn. Đây là màu sắc của những cảm xúc sâu lắng, thường được sử dụng trong nghệ thuật, tín ngưỡng và đời sống như một biểu tượng cho sự tinh tế và trí tưởng tượng vô hạn.

Ý nghĩa tích cực của màu tím: Sự thủy chung và tình yêu lãng mạn, trong văn hóa Việt Nam, màu tím gắn liền với tình yêu chung thủy, biểu tượng của một mối tình lâu dài và chân thành. Hình ảnh hoa sim tím hay hoa bằng lăng thường gợi nhớ đến tình yêu thời thanh xuân, nhẹ nhàng nhưng sâu sắc. *Sự lãng mạn*: Màu tím mang sắc thái mộng mơ, gợi lên cảm giác nhẹ nhàng, tinh tế và đầy chất thơ.

Ý nghĩa tiêu cực của màu tím: Nỗi buồn và sự u uẩn. Màu tím đôi khi gợi lên sự trầm buồn hoặc nỗi cô đơn, đặc biệt khi nó xuất hiện trong các tác phẩm văn học hoặc hội họa; *Sự bí ẩn và khó đoán*. Màu tím cũng có thể gắn với sự mơ hồ, khó nắm bắt, khiến người ta cảm thấy không rõ ràng hoặc không chắc chắn.

Trong thị trường chứng khoán, màu tím thường thể hiện mức giá trần (Đây là mức giá cao nhất mà một cổ phiếu có thể được giao dịch trong một ngày), mang ý nghĩa của sự nổi bật, khác biệt hoặc đặc biệt. Như vậy, trong thị trường chứng khoán, tại đây màu tím thể hiện quyền lực, sự nổi bật của mình. Chứ không còn là một màu tím uỷ mị, lãng mạn hay không chắc chắn như trong ý nghĩa văn hoá.

Cuối cùng là *màu xanh lam*, đây là một màu sắc mang nhiều ý nghĩa phong phú và sâu sắc trong văn hóa. Nó thường gắn liền với sự yên bình, niềm tin, sự trung thành, và trí tuệ. Đây là một màu sắc phổ biến trong tự nhiên, thường được liên tưởng đến bầu trời và đại dương, tạo nên cảm giác rộng lớn và vô tận.

Ý nghĩa tích cực của màu xanh lam: Sự yên bình và ổn định, màu xanh lam gợi cảm giác thanh thản, bình an, và cân bằng. Nó có tác dụng làm dịu tâm trí, giảm căng thẳng và mang lại sự thư giãn. Hình ảnh bầu trời xanh hay mặt nước phẳng lặng thường tạo cảm giác yên bình, ổn định trong cuộc sống; *Niềm tin và sự trung thành*, xanh lam là biểu tượng của sự tin cậy, trung thành và trách nhiệm. Trong nhiều nền văn hóa, màu này được sử dụng để thể hiện sự đáng tin cậy, chẳng hạn như trong trang phục công sở hoặc đồng phục; *Trí tuệ và sáng tạo*, màu xanh lam kích thích tư duy logic, khả năng tập trung và sáng tạo. Nó thường được sử dụng trong môi trường học tập và làm việc để khuyến khích suy nghĩ sâu sắc; *Hy vọng và rộng mở*, màu xanh lam liên kết với không gian bao la của bầu trời và đại dương, gợi lên cảm giác hy vọng, tự do và những cơ hội mới.

Ý nghĩa tiêu cực của màu xanh lam: Cô đơn và lạnh lẽo, màu xanh lam đôi khi gợi cảm giác xa cách, lạnh lẽo hoặc cô đơn. Điều này thường xuất hiện trong những bối cảnh màu sắc được dùng để thể hiện sự buồn bã hoặc trạng thái trống rỗng; *Sự thụ động và thiếu quyết đoán*. Quá nhiều màu xanh lam trong một không gian có thể tạo cảm giác thụ động, thiếu nhiệt huyết và động lực.

Trong thị trường chứng khoán, màu xanh lam thường dùng để thể hiện mức giá sàn, điều này thể hiện ý nghĩa màu xanh lam trong thị trường chứng khoán Việt Nam có màu sắc trầm mặc, hơi bị động, và thiếu tính bùng nổ.

3. Kết luận

Màu sắc không chỉ mang ý nghĩa văn hóa sâu sắc mà còn được sử dụng rộng rãi trong thị trường chứng khoán Việt Nam như một cách thể hiện trạng thái của thị trường và tâm lý nhà đầu tư. Những mối liên quan giữa màu sắc trong văn hóa và thị trường chứng khoán thể hiện sự giao thoa giữa các giá trị truyền thống và ứng dụng hiện đại, tạo nên một bức tranh sinh động của nền kinh tế.

Màu sắc không chỉ là công cụ trực quan mà còn mang theo ý nghĩa sâu sắc, ảnh hưởng đến tâm lý và quyết định của nhà đầu tư. Việc hiểu rõ ý nghĩa này giúp nhà đầu tư nắm bắt tâm lý thị trường và đưa ra quyết định hiệu quả hơn.

Hì vọng thông qua bài viết, dưới góc nhìn của một nhà ngôn ngữ tìm hiểu về thị trường chứng khoán Việt Nam, sẽ mang lại nhiều điều thú vị cho các nhà nghiên cứu, và các bạn đọc.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đào Duy Anh (2014), *Việt Nam văn hóa sử cương*. Nxb Nhã Nam. Hà Nội.
2. Lê Phương Thảo (2018), *Đối chiếu các từ ngữ chỉ màu sắc trong tiếng Anh và tiếng Việt*. Học viện KHXH - Viện Hàn lâm khoa học xã hội Việt Nam. Hà Nội.
3. Đào Thân (1972), “Màu đỏ trong thơ”. Tạp chí *Ngôn ngữ*. Hà Nội.
4. Hoàng Phê (2000), *Từ điển Tiếng Việt*. Viện Ngôn ngữ học. Nxb Hồng Đức.
5. Đào Thân (1993), “Hệ thống từ ngữ chỉ màu phụ của tiếng Việt trong sự liên hệ với mấy điều phổ quát”. Tạp chí *Ngôn ngữ*. Hà Nội.
6. Biện Minh Điền (2000), “Về tính từ chỉ màu sắc trong thơ Nguyễn Khuyến”. Tạp chí *Ngôn ngữ*. Hà Nội.
7. William J. O'Neil (2014), *Làm giàu từ chứng khoán (How to Make Money in Stocks)*. Nxb Lao động xã hội. Hà Nội.
8. Benjamin Graham (2008), *Nhà đầu tư thông minh (The Intelligent Investor)*. Nxb Lao động. Hà Nội.
9. Robert G (2009), *Hagstrom Phương pháp đầu tư Warren Buffett (The Warren Buffett Way)*, Nxb Lao động. Hà Nội.

Color elements in the Vietnamese stock market

Abstract: The stock market is an important part of the economy where securities (such as stocks, bonds) are bought and sold between investors. This market helps raise capital for businesses and creates opportunities for investors to make profits through holding and trading securities.

Colors in the stock market play an important role in showing the status and trends of the market over a certain period of time. These colors are mainly used in charts and indicators to show the changes in prices of stocks and market indices.

Understanding colors in the stock market, combining the cultural meanings of colors in culture and the stock market, will give us an interesting look at the stock market, a content that seems to be more suitable for economists than language and culture researchers.

Key words: Color factors; stock market; culture; economy; market trends.